

1. Wyznaczyć metodą eliminacji Gaussa rozwiązania ogólne układów

$$\begin{aligned} \text{(a)} \quad & 5x_1 + 3x_2 + 5x_3 + 12x_4 = 10 \\ & 2x_1 + 2x_2 + 3x_3 + 5x_4 = 4 \\ & x_1 + 7x_2 + 9x_3 + 4x_4 = 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{(b)} \quad & -9x_1 + 6x_2 + 7x_3 + 10x_4 = 3 \\ & -6x_1 + 4x_2 + 2x_3 + 3x_4 = 2 \\ & -3x_1 + 2x_2 - 11x_3 - 15x_4 = 1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{(c)} \quad & -x_1 + 2x_2 + 3x_3 + 7x_4 = 7 \\ & -4x_1 + 7x_2 + x_3 + 3x_4 = 5 \\ & -5x_1 + 9x_2 + 4x_3 + 10x_4 = 3. \end{aligned}$$

W każdym przypadku znaleźć po dwa szczególne rozwiązania i sprawdzić poprawność rachunków podstawiając te rozwiązania do odpowiednich układów.

2. Rozwiązać układ

$$\begin{aligned} x + y + z &= 1 \\ x + 2y + 3z &= 1 \\ 2x + 3y + 4z &= 2 \\ 3x + 2y + z &= 3 \end{aligned}$$

Czy istnieje rozwiązanie (x, y, z) tego układu spełniające warunek $y = x^2$?

3. Rozwiązać układy metodą Cramera.

$$\begin{aligned} \text{(a)} \quad & 2x + y + z = 1 \\ & x - y - 2z = 3 \\ & x + y + 3z = 10 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{(b)} \quad & x + 2y - 3z = -3 \\ & 4x - 3y - z = -1 \\ & -x - y + z = 0 \end{aligned}$$

4. Wyznaczyć wszystkie wartości $x \in \mathbb{R}$, dla których macierz $\begin{pmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & x & 1 \\ 1 & 1 & x+2 \end{pmatrix}$

jest odwracalna (tzn. ma macierz odwrotną). Następnie dla $x = -2$ znaleźć macierz odwrotną.

5. Stosując wzory Cramera wyznaczyć niewiadomą y z układu

$$x + 2y + 2z + 3t = 3$$

$$3y + t = 1$$

$$5x - 2y + t = 1$$

$$4x - 5y + 2t = 1$$

6. Znaleźć macierz transponowaną do macierzy B , jeżeli

$$B = \begin{pmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

7. Znaleźć macierz A spełniającą równanie

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 2 & 0 \end{pmatrix} \cdot A = \begin{pmatrix} 2 & 4 \\ 1 & 0 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}$$

Wsk. Pomnożyć obie strony z lewej strony przez macierz odwrotną do $\begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 2 & 0 \end{pmatrix}$.

8. Rozwiązać w zależności od parametru λ układ równań

$$\begin{aligned} \text{(a)} \quad & x + 2y - z = 1 \\ & x + \lambda y + z = 1 \\ & \lambda + 3y + 3z = 0 \end{aligned}$$

9. Dane są macierze $A = \begin{pmatrix} -3 & 0 & -2 \\ 0 & -2 & 1 \end{pmatrix}$, $B = \begin{pmatrix} -1 & 2 \\ 3 & 4 \end{pmatrix}$.

(a) Które z iloczynów ABA , $B^{-1}A^T A$, $B^2 A$, $AA^T B^{-1}$, $B^{-1}AB^T$ istnieją?

(b) Obliczyć te z iloczynów, które istnieją.

10. Dla jakich wartości parametru p , układ równań

$$px + 2y + 2z = 10$$

$$x + py + z = 4$$

$$x + y + z = 6$$

ma dokładnie jedno rozwiązanie?

Odpowiedzi

1. (a) $(2 - \frac{1}{4}x_3 - \frac{9}{4}, -\frac{5}{4}x_3 - \frac{1}{4}x_4, x_3, x_4)$,

(b) $(\frac{2}{3}x_2 - \frac{1}{24}x_4 - \frac{1}{3}, x_2, -\frac{11}{8}x_4, x_4)$

(c) układ sprzeczny.

2. Rozwiązanie ogólne $(z - 1, -2z, z)$. Ma być $-2z = (z - 1)^2$. Stąd $z^2 + 1 = 0$; Odp. nie istnieje.

3. (a) $\det A = -5$, $\det A_x = -17$, $\det A_y = 60$, $\det A_z = -31$. Rozwiązanie $(\frac{17}{5}, -\frac{60}{5}, \frac{31}{5})$.

(b) $\det A = 11$, $\det A_x = 11$, $\det A_y = 11$, $\det A_z = 22$. Rozwiązanie $(1, 1, 2)$.

4. $\det A = x(x+1)$. A^{-1} istnieje dla $x \neq 0$ i $x \neq -1$. Dla $x = -2$ $A^{-1} = \begin{bmatrix} -\frac{1}{2} & \frac{1}{2} & \frac{3}{2} \\ \frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} \\ 1 & 0 & -1 \end{bmatrix}$.

5. $\det A = -70$, $\det A_y = -10$, $y = \frac{1}{7}$.

6. $B^T = \begin{bmatrix} 2 & 2 & 1 \\ 1 & 1 & 0 \\ 2 & 1 & 3 \end{bmatrix}$.

7. $\begin{bmatrix} -1 & -4 \\ 2 & 4 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$.

8. Dla $\lambda = 1$ rozwiązanie $(1-3z, 2z, z)$. Dla $\lambda = 0$ układ sprzeczny. Dla $\lambda \neq 0, 1$ układ ma jednoznaczne rozwiązanie $(\frac{-3}{\lambda-1}, \frac{2}{\lambda-1}, \frac{2-\lambda}{\lambda-1})$.

9. $B^2A = \begin{bmatrix} -21 & -12 & -8 \\ -27 & -44 & 4 \end{bmatrix}$, $AA^TB^{-1} = \begin{bmatrix} \frac{-58}{10} & \frac{-28}{10} \\ \frac{23}{10} & \frac{1}{10} \end{bmatrix}$.

10. Dla $p \neq 1$ i $p \neq -\frac{1}{2}$.